

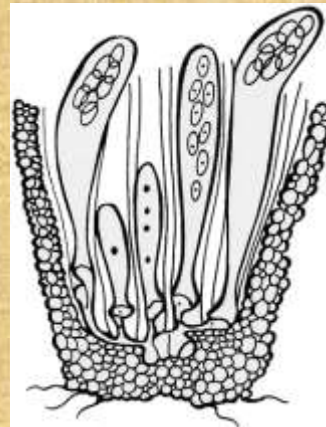
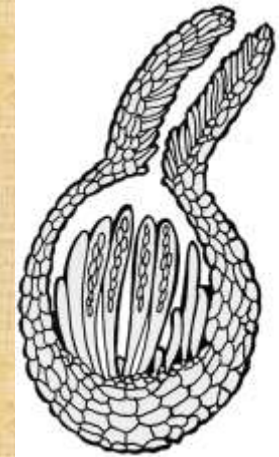
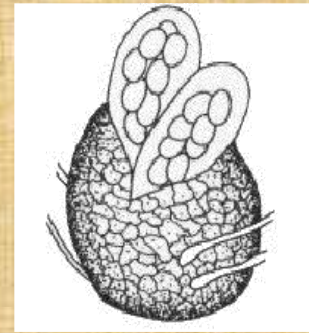
vřeckaté houby - Ascomycetes

plodnice:

kleistothecium - uzavřená kulovitá pl., vřečka vakovitá
(*Elaphomyces*)

perithecium - uzavřená pl. s ústím - ostiolem na vrcholu;
tzv. pyrenomycety - obv. ponořena ve stromatech různého
tvaru a zbarvení

apothecium - otevřená terčovitá pl.; tzv. diskomycety
(*Pezizales, Leotiales*)

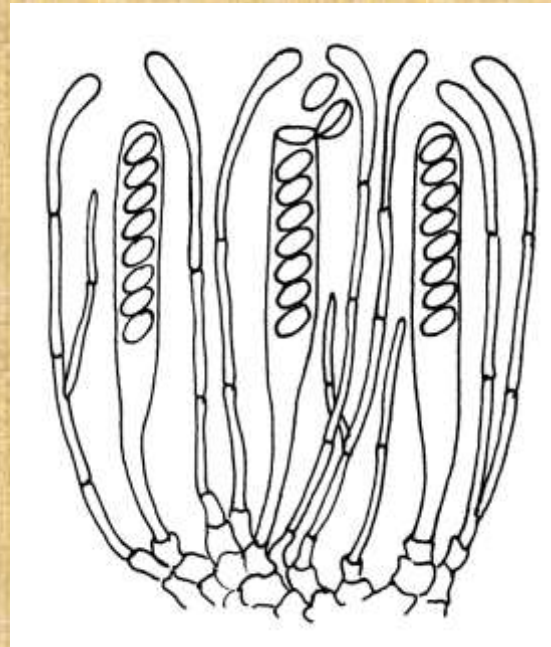
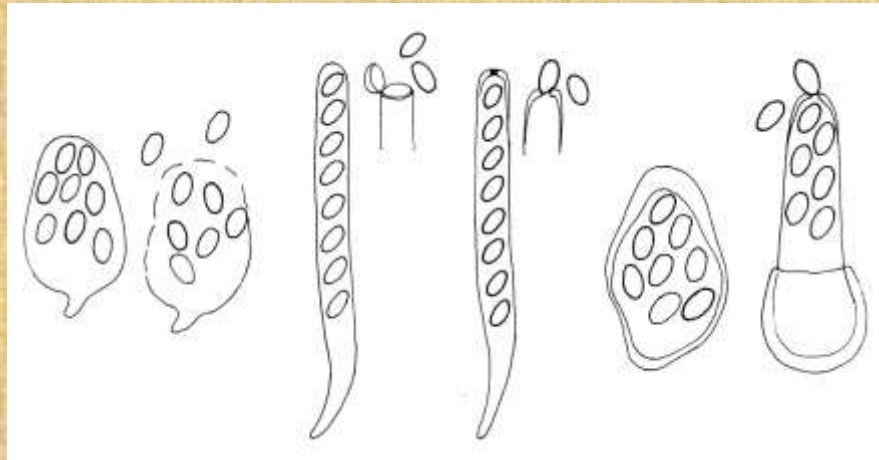

vřeckaté houby - Ascomycetes

vřečka - nejč. 8 askospor

- bitunikátní - silná vícevrstevná stěna (*Dothideales*)

- unitunikátní - tenkostěnné, otvírají se štěrbinou (inoperkulátní; rozmanitě utvářený, někdy amyloidní askoapikální aparát) či víčkem (operkulátní); (u podzemních zástupců druhotně zjednodušená, vakovitá)

stromatické pyrenomycety - peritheciální houby

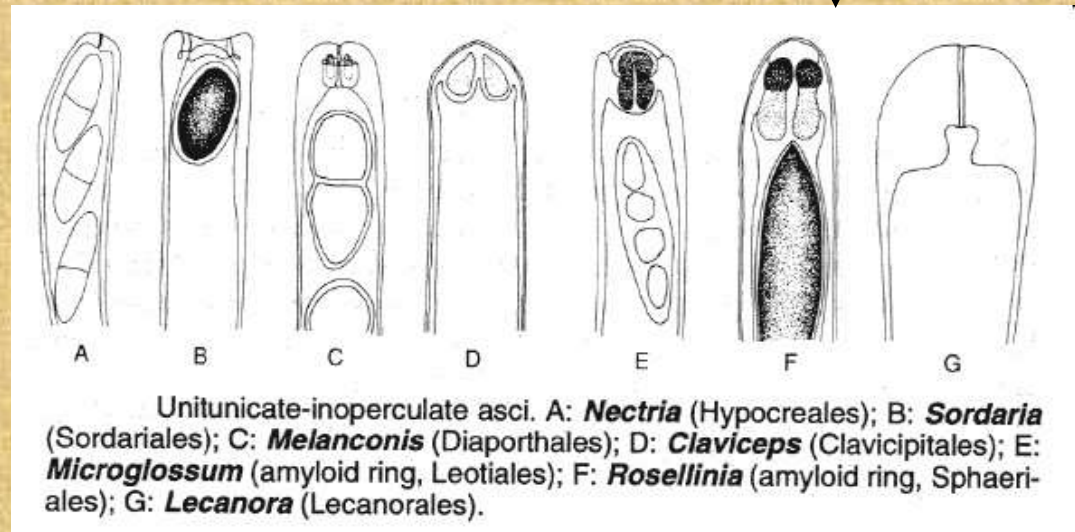
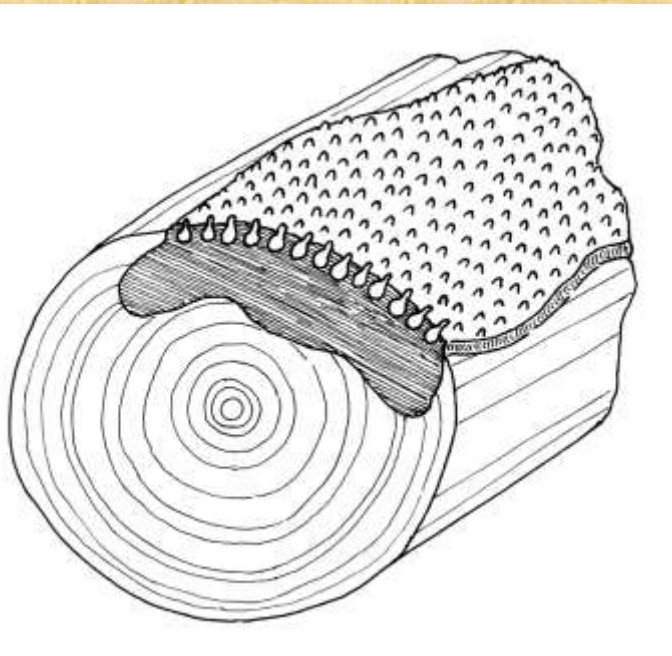
*Sordariomycetes - Xylariales, Hypocreales,
(Dothideomycetes - Dothideales)*

základní znaky:

charakter stromatu - tvar, konzistence, zbarvení, barva stěn perithecií
přítomnost pigmentů rozpustných v KOH (*Xylariales*)

utváření a příp. amyloidita askoapikálního aparátu

spory - počet buněk, tvar, ornamentika, zbarvení, klíční štěrbin

diskomycety - apotheciální houby

Pezizales, Leotiales

základní znaky:

apothecium:

- velikost a tvar (pohárovitý, terčovitý, miskovitý, kyjovitý apod.)
- konzistence (kožovitá, rosolovitá, chrupavčitá...)
- odění vnější strany (chlupy, brvy, štětiny, zoubkatý okraj aj.)
- zbarvení (hymenia i excipula)
- přítomnost sklerocia či stromatizovaných pletiv

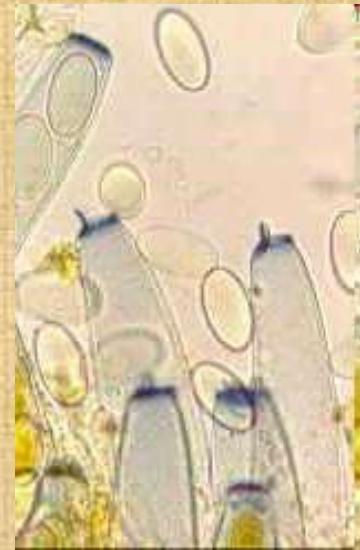
mikro:

anatomická stavba excipula (textura - t.angularis, t.prismatica, t.globulosa...)

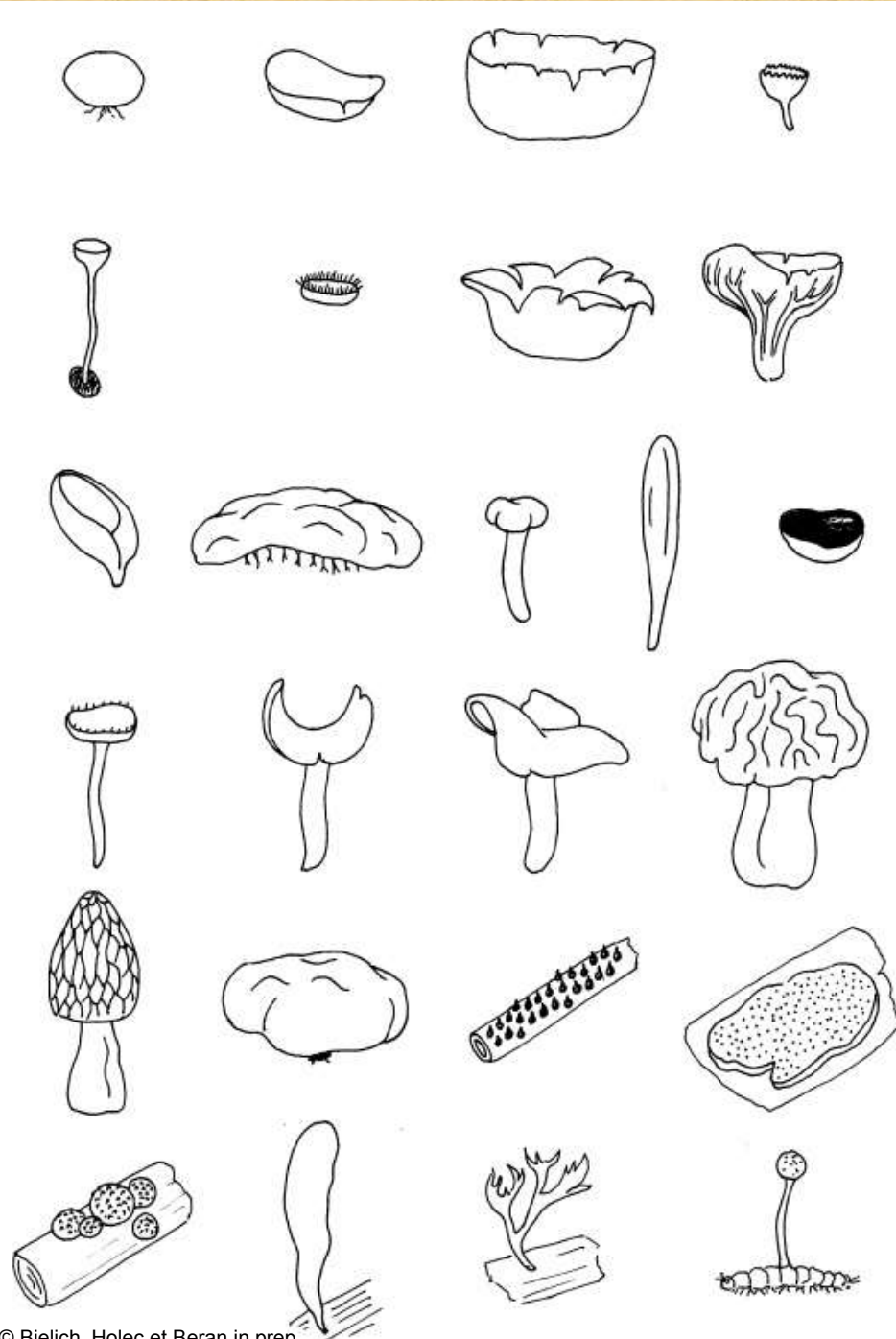
vřecka - inoperkulátní vs. operkulátní, amyloidita stěny

parafýzy - různý tvar, zakončení a pigmentace

spory - tvar, ornamentika, zbarvení, počet buněk (nutné mít zralý materiál!!)

plodnice - apothecia (1-19)
a stromata (20-25)
vřeckatých hub

vřeckaté houby - Ascomycetes

Elaphomyces – kulovitá kleistothecia

Xylaria/Hypoxylon – tmavá stromata, amyloidní askoapikální aparát, tmavé spory s klíční štěrbinou (Melzerovo činidlo)

Diatrype disciformis (korovitka terčovitá) – tmavá terčovitá stromata

Daldinia sp. (kruhatka) – tmavá stromata se zónovanou dužninou

Biscogniauxia simplicior – terčovitá černá stromata

Cordyceps ophioglossoides – kyjovité stroma na jelenkách

Claviceps purpurea – řez stopkatým stromatem s perithecií a vláknitými spory (TP)

Nectria cinnabarina/coccinea – shluky červených perithecií

Scutellinia – oranžové apothecium s chlupy na obvodu, elipsoidní spory s jemnou ornamentikou (Cotton blue)

Peziza badia – hnědá miskovitá plodnice

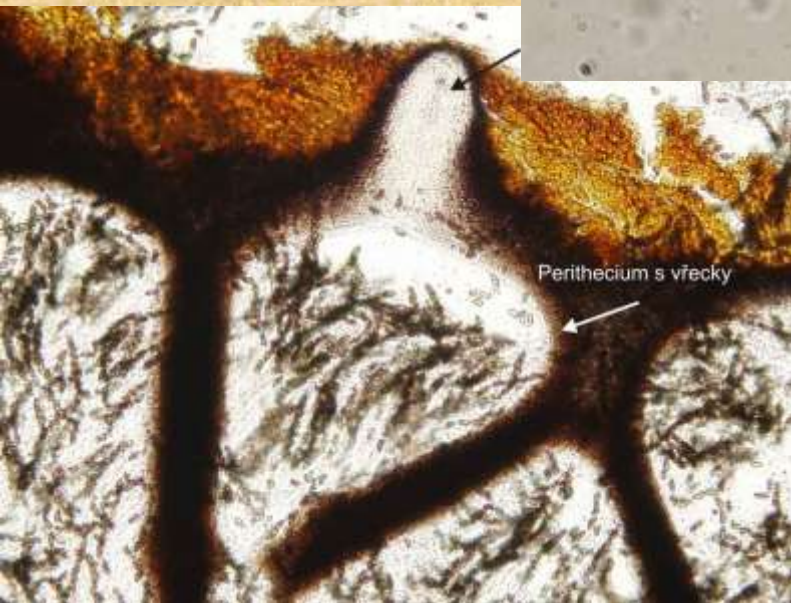
Helvella crispa, *H.lacunosa* – stopkatá apothecia

Morchella sp., *Gyromitra* sp. – stopkaté diferencované apothecium

Choiromyces - tzv. tuberothecium

Tuber rufum - vakovitá vřečka s ostnitými výtrusy (TP)

Xylaria, *Hypoxylon* - amyloidní askoapikální aparát,
tmavé spory s klíční štěrbinou

Diatrype (amyloidní askoapikální aparát, alantoidní bezbarvé spory)

© M. Vašutová

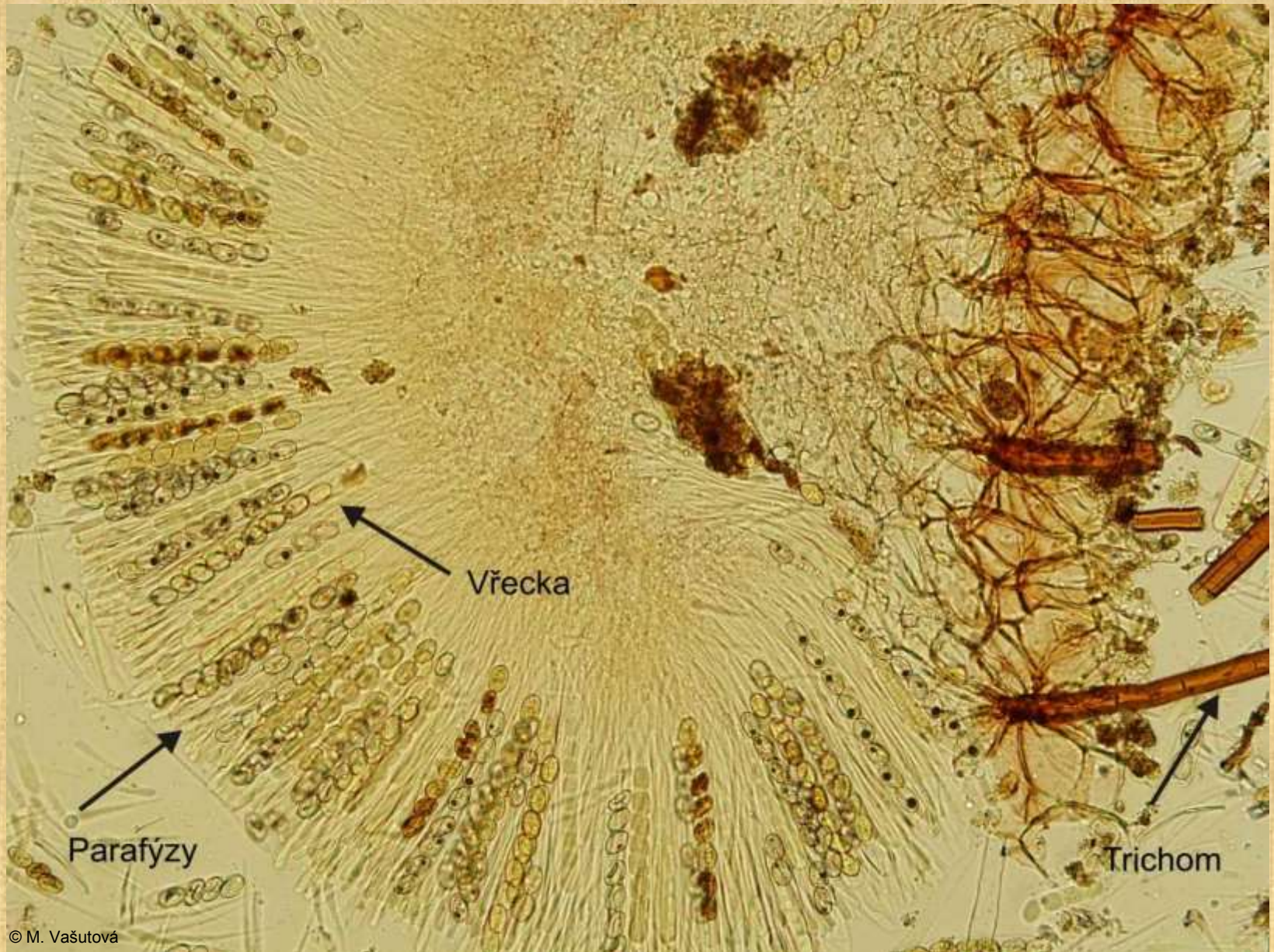

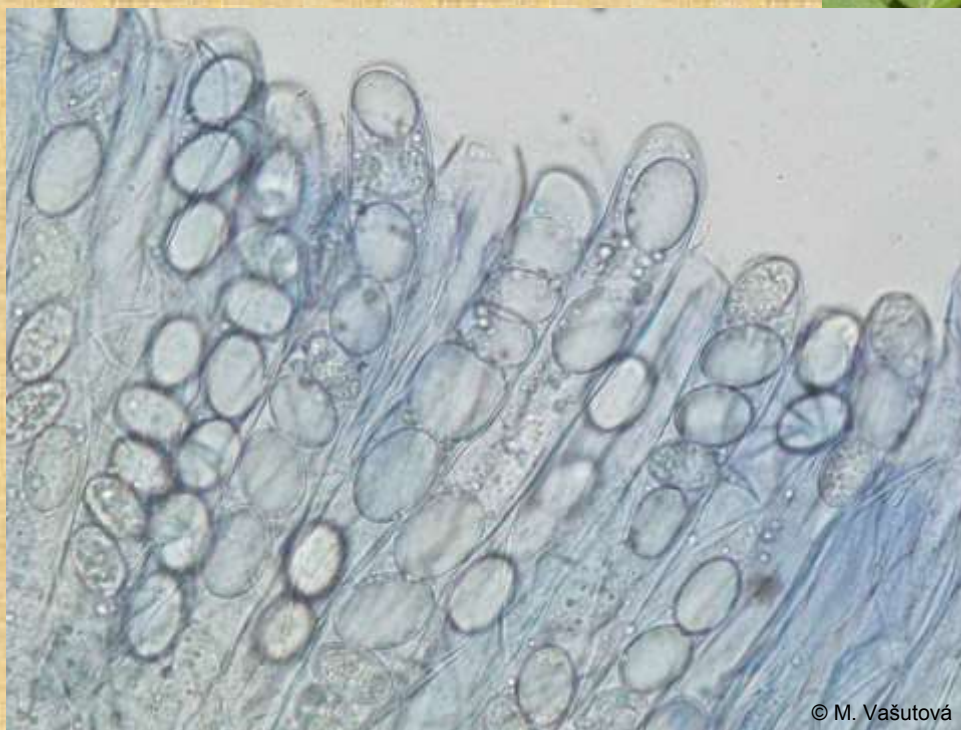
Peziza sp. - amyloidní (operkulátní) vřečka

Scutellinia - apothecium s chlupy (trichomy) na obvodu

Morchella (smrž) - modifikované
apothecium

základní určovací literatura - Ascomycetes

domácí:

Fassatiová O., Klán J., Prášil K., Skalický V. et Urban Z. (1994): Houby. - In: Křísa B. et Prášil K. (eds.), Sběr, preparace a konzervace rostlinného materiálu, PŘF UK Praha.

Svrček M., Kalina T., Smola J., Urban Z., Váňa J. (1976): Klíč k určování bezcévných rostlin. – Státní pedagogické nakladatelství, Praha.

Svrček M. (1965): Clavis analytica generum europaeorum Discomycetum. I. Pezizales - Česká Mykol. 19: 31-42.

Antonín V., Hagara L. et Baier J. (1999): Houby. - Aventinum, Praha.

Papoušek T. (2004): Velký fotoatlas hub z jižních Čech. – České Budějovice.

základní určovací literatura - *Ascomycetes*

zahraniční:

Dennis R.W.G. (1981): *British Ascomycetes*. - rev.Ed., J.Cramer, Vaduz.

Hansen L. et Knudsen H. (eds.) (2000): *Nordic macromycetes*. Vol. 1. *Ascomycetes*. – Nordsvamp, Copenhagen.

Breitenbach J. et Kränzlin F. (1984): *Fungi of Switzerland*. Vol. 1. *Ascomycetes* – Mycologia, Lucerne.

Hanlin R.T. (1998): *Combined Keys to Illustrated Genera of Ascomycetes* Volumes I. & II. - APS Press, Minnesota.

Hanlin R.T. (1997-1998): *Illustrated Genera of Ascomycetes*. Vol. 1-2. - APS Press, Minnesota.

www.ascofrance.com

<http://pyrenomycetes.free.fr/> (*Xylariaceae*)